1841. Nº. 127.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

VRIJDAG, 23 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaars de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 22 October.

Het nieuwe reglement der Prov. Staten van Zuid-Holland op het vervaardigen, keuren, ijken, herijken en gebruiken der botervaten in deze Provincie dat met 1° Jan. 1842 in werking zal komen, is verkrijgbaar bij de drukkers Gimnta d'Albani te 's Hage. Het vorig reglement van 9 Augustus 1841, zal dan vervallen zijn.

— Men leest in de *Prov. Friesche Courant* een brief van een Landbouwer, van den volgenden inhoud:

Daarlatende, wat de *oorzaak* zij van de longziekte van het vee, onder velen, dat een vochtig jaargetijde, vooral die van 1827, 1828 en 1829, voor deze ziekte zeer nadelig zijn geweest. Om deze reden verzoek ik, als practisch Landbouwer, UE. zeer edelachtbaar, ook van Uw geacht en veel gelezen dagblad de verhouders aan te sporen, dat in dit jaar, nu de houtbouw zoo bijzonder gunstig is uitgevallen, het zoo vroeg vroegtijdig op stal te zetten. De koeijen toch lijden zeer veel, door in den herfst, laat in den natten tijd, in het land te weiden; waardoor verkoudheid en aangedaanheid van de long ontstaan. De ondervinding leert, dat hetgeen men in den herfst in de zuivel meent te winnen met de aanhoudende grasloten, men in de boterwinst verliest. Weshalve de veehouders nu vooral, bij ruimte van hooi en duurte van boter en kaas, worden aangemaand, om vroegtijdig, vóór het invallen van den herfsttijd, de koeijen te stallen. Die het niet doet en daarvan de nadeelige gevolgen ondervindt, wijte het zich zelven.

— Uit het verslag in de vorige week in de Nieuwe Kerk te Amsterdam gedaan, van de verrigtingen des Nederl. Bijbelgenootschaps over het verloopen jaar door den Hoogel. Heer J. S. Domela Nieuwenhuis, is onder anderen gebleken ten opzigte van Oost-Indië, dat voor de scholen op Celèbes en Timor, op welke zich 400 leerlingen bevonden, door het genootschap eene bijdrage van *f* 1,000 was geleverd, dat was overgezonden de Javaasche vertaling der Evangeliën van Lucas en Johannes, en die van de Handelingen der Apostelen; dat het Evangelie van Mattheus, overgebragt in de Javaasche taal, te Delft onder toezigt van den Hoogl. Taco Roorda, werd gedrukt, dat eindelijk door de zorg van den Hoogl. Veth gedrukt en bij getallen verbonden werd, het Psalmboek in de Laag-Maleische taal, hetwelk door het Christelijk Hulpgenootschap te Soerabaya was toegezonden; dat eene afzonderlijke commissie zich bezig hield met het doen van een onderzoek naar de mogelijkheid en doelmatigheid om een afgevaardigde te zenden naar Celèbes, tot het leeren der Boginesche en Macassaarsche talen, en een ander naar de Battalanden op Sumatra met soortgelijk oogmerk.

Wijders bleek uit het verslag, dat er in het verloopen jaar waren afgeleverd 17,417 Bijbels en Nieuwe Testamenten; te dezer gelegenheid bragt de spreker bijzondere hulde aan den verdienstelijken Hoogl. G. J. Rooijens, aan wien het Genootschap veel verplicht is, bij het werk der herziening van het N. T., door het Genootschap uitgegeven en in op te rigten dépôts verkrijgbaar te stellen voor 50 en eene andere uitgave voor 30 cents, van wege de Amst. Afdeeling verkrijgbaar voor 25 en voor 20 centen.

Er waren 4 nieuwe Afdeelingen opgerigt, als: te Hasselt, te Ommen, te Klundert en te Kuilenburg.

Ten opzigte der ontvangsten eindelijk deelde de spreker nog mede, dat er ontvangen was geworden; van de Surinaamsche Afdeeling *f* 500, van de Kaap de Goede Hoop *f* 200 van het Christ. Genootschap te Sourabaya *f* 50, van dat te Batavia *f* 500, van de Vereenigde Zeevarenden *f* 660. Aan Bijdragen der Afdeelingen *f* 34,468.42, waaronder van de Amsterdamsche *f* 9,200. Aan buitengewone giften *f* 765 en aan legaten *f* 4,586.20, waaronder uit Amsterdam voor *f* 2,136.20.

's GRAVENHAGE, 21 October.

Naar men vernoemt heeft Z. M. benoemd tot lid der Commissie voor de zaken der Remonstrantsche Broederschap den Heer A. A. Stuart, Predikant bij de Remonstrantsche Gemeente te Amsterdam.

— Heden heeft de Commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het aanbieden aan den Koning van een lijst van drie Candidaten voor het Voorzitterschap dier Kamer gedurende de thans geopende Zitting, hare taak volbragt.

— Men verneemt thans dat het den Koning behaagd heeft uit den aan Hoogstdenzelven aangebodene lijst, tot Voorzitter te benoemen Mr. G. J. Bruce, die het eerst op de lijst is geplaatst.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal is gisteren vergaderd geweest en heeft hare voorloopige werkzaamheden volbragt, zoodat zij thans geconstituëerd is.

— Den 18den dezer is te Echt, nabij Roermond, in 72-jarigen ouderdom, overleden de Baron A. H. F. Michiels van Verduynen, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Lid der Ridderschap van Limburg, en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Districts-Commissaris enz.

22 October.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden, is ingekomen een Koninklijk besluit, waarbij de Heer Mr. G. J. Bruce benoemd wordt tot Voorzitter. De Heer Bruce aanvaardt die betrekking met eene aanspraak, waarin hij de Kamer bedankt voor de buitengewone eer, hem door zijne benoeming bewezen.

Zijn ontvangen drie ontwerpen van wet, strekkende tot verlenging van de wet van 18 December 1815, strekkende tot aanmoediging van den invoer van koornmiddelen; 2°. tot regeling van het Koloniaal batig slot over 1845, en 3°. tot aanvulling der middelen over het dienstjaar 1845.

De Hooge Raad heeft ingezonden eene lijst van zes personen voor dien dan didaten voor de plaats van den overleden Raadsheer Mr. Westenberg. Dezes zijn: Mr. van Steenbergen, Raadsheer in het Hof in Overijssel; Mr. Vicherling, Raadsheer in het zelfde Hof; Mr. Baron Sloet tot Oldhuis, President der Arrond. Regtbank te Zwolle; Mr. Cost Jordens, Kantonregter te Deventer; Mr. Duymaer van Twist, Regter Plaatsvervanger bij de Regtbank te Deventer, en Mr. Westenberg, Regter in de Regtbank te Zwolle.

Nog is ingekomen kennisgeving van den heer Storm, die onlangs benoemd is tot Procureur Generaal bij het Prov. Hof in Noord-Brabant, dat hij besloten heeft zijn ontslag als Lid der Kamer te nemen.

Voor de afdeelingen voor de eerste twee maanden dezer Zitting zijn tot Voorzitters en tweede Voorzitters verkozen, de Heeren: 1e afd. Voorz. Staf Busquet, tweede Voorz. Meitsaerts; — 2e afd. Duymaer van Twist en van Goltstein; — 3e afd. Verwey-Mejan en Corver-Hooft; — 4e afd. Gevers en Luzac; — en 5e afd. van Panhuys en van Ryckevorsel.

Voor het opmaken van een antwoord op de Troonrede zijn benoemd de Heeren: de Man, Duymaer van Twist, Corver-Hooft, Gevers en van Panhuys.

Tot leden der Commissie tot de verzoekschriften worden benoemd, de Heeren: van Leeuwen, van Lycklama, Egter, Borski en Nap.

Voor de twee leden die deel zullen uitmaken van de Huishoudelijke Commissie, worden herkozen de Heer Luzac met 32, en de Heer Verwey-Mejan met 34 van de 41 stemmen.

Daarna is de Zitting opgeheven.

ZWOLLE, 19 October.

De najaars-veemarkten, die thans begonnen zijn, leveren niet zoo veel vee op, als men gewoon is er te vinden. Van het vette vee is een groot aantal in de weilanden verkocht, terwijl het gunstige najaars weder de weiders nog niet sterk met het overige vee naar de markt drijft. Hoewel het vette vee nog zeer duur is, zoo was de handel daarin op den 16den dezer niet bijzonder levendig, en was er niet veel puik vet aan de markt. Naar melkvee en dragtige pinkvaarsen blijft bij voortduring veel vraag; de prijzen daarvan hebben schier eene ongekende hoogte bereikt, zoodat men voor goede dragtige pinkvaarzen *f* 60.— en meer kon maken. Hoewel de hooge prijzen van het slagtvee, vooral het gevolg van den vermeerderden uitvoer naar Engeland, hier te lande aanzienlijke duurte in het vleesch te weeg brengen, zoo is te hopen, dat deze duurte van tijdelijken aard moge zijn, en het toelaten op den meerderen aanfok en de meest mogelijke verbeteringen van de rundvee-rassen, daarin van lieverlede wederom een evenwigt zal brengen. — Het bloeijen van dien tak van nijverheid, welke zoo heilzaam terugwerkt op andere neringen in de maatschappij, zal vertrouwen wij, de belanghebbenden wakker maken om in ons land, voor een groot gedeelte zoo uitmuntend voor de veeteelt geschikt, daarin die verbeteringen te brengen, waarvoor deze nog zoo zeer vatbaar is. Men staat verwonderd, wanneer men ziet wat in Zwitserland, in sommige gedeelten van Frankrijk en in Engeland, in dat opzigt reeds is gedaan.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 24 September.

De graanoogst is in onze gewesten veel aanzienlijker dan eenig vorig jaar. Tot half September waren 1,738,458 vaten meel en 1,211,625 schepels tarwe alhier ontvangen. Men rekent dat het bedrag der granen, boven het vorige jaar, bij de 650,000 vaten meel zal loopen. Ook de opbrengst van het Indisch graan zal in gelijke evenredigheid meer bedragen. De katoenoogst zal daarentegen beneden de gemiddelde jaren zijn.

ITALIE.

ROME, 8 October.

H. M. de Koningin der Nederlanden is den 7den dezer alhier aangekomen, en heeft voor 14 dagen haar verblijf in het Hôtel de Russie genomen.

— In een berigt van Frankfort wordt medegedeeld, dat de hardnekkigheid van sommige Kardinalen in het laatste consistorie, die bestendig tegenstand boden aan alle heilzame plannen van het bestuur, en doof waren voor alle overtuiging, aanleiding zou hebben gegeven, dat de Paus uitriep: Wel nu, als men dan niet naar mij wil luisteren, wanneer ik spreek als Pius, dan zal ik weten te handelen als Sixtus!

GRIEKENLAND.

ATHENE, 4 October.

De benoadstagingen van de Kamer van Afgevaardigden over de begrootingswetten zijn ten laatste afgeloopen, en in weerwil van den hevigen tegenstand der oppositie met de aanneming van al de voordragten der Regering geëindigd.

— Laatstleden Zondag werd in den Piraeus, van de aldaar eerst onlangs door een rijk ingezeten opgerigte scheepstimmerwerf het eerste schip, eene brik van 300 tonnen, van stapel gelaten. De Koning en de Koningin hebben die voor Athene en den Piraeus belangrijke gebeurtenis aan boord van het Fransche admiraalschip bijgewoond, alwaar zij door den Schout-bij-Nacht Turpin luisterrijk ontvangen zijn.

Men ziet alhier de aankomst van den Hertog van Devonshire te gemoet, die door het Britsche Kabinet met eene bijzondere zending aan de Grieksche Regering belast was. Die zending, zou niets geringers ten doel hebben dan den afstand van een Grieksch eiland (Anapo) aan Groot-Brittanje, hetwelk daarentegen zou afzien van alle vorderingen, welke het aan Griekenland te doen heeft ter zake van de verwaarborging der Grieksche nationale schuld. Tevens moet de Hertog in last hebben om te onderhandelen over het verleenen van een privilegie aan eene Engelsche maatschappij, voor den aanleg van een spoorweg over de landengte van Korinthe. Indien deze berigten zich bevestigen, dan zou het duidelijk worden, waarom Engeland steeds zoo dringend de afbetaling der door Griekenland verschuldigde sommen vorderde en de Grieksche Regering daardoor in verlegenheid heeft trachten te brengen.

— In den vroegen ochtend van den 2den dezer is het reeds voor lang tegen 5 moordenaars uitgesprokene doodvonnis, op eene vlakte alhier, door middel van de guillotine, zonder storing volbragt. In de laatste jaren had men gelijk bekend is, geene doodvonnissen kunnen ten uitvoer leggen, omdat de bevolking zich met de grootste heftigheid daartegen verklaarde en bij herhaling de daarmede belaste scherpregters om het leven gebragt had. Nu dat vooroordeel overwonnen scheen, wachtte men, dat eenige ook verscheidene andere, elders ter dood veroordeelde misdadigers hunne straf zouden ondergaan.

— Er loopt hier een gerucht, dat de Pacha van Candie, met toestemming der Grieksche en Turksche bevolking, dat eiland onafhankelijk zou verklaard hebben.

SAKSEN.

DRESDEN, 14 October.

Onze landsman Dr. Albert Koch heeft ons het genoegen verschaft, hier te Dresden, het eerst voor alle andere steden van Duitschland, het door hem verleden jaar gevondene delfstoffelijke zeegedrogt, hetwelk hij Hydrarchos Harlani (Harlan's waterverst, ter eere van Dr. Harlan te Philadelphia genoemd heeft), door hem ten toon gesteld te zien, waartoe de kunst-akademie alhier hem de grootere ruimte van de Doubletten-zaal heeft ingeruimd. Deze groote zeeslang, van welke men hier de overblijfsels beschouwen kan, moet 114 Engelsche voeten lang geweest zijn, eener omvang van ten minste 10 tot 12 ellen gelijk hebbende. Ontegenzeglijk is de Hydrarchos, die den overgang van de walvischen tot de Saurier schijnt te vormen, het grootste tot nog toe ontdekte kruipdier en zou zeer wel den stempel der waarheid kunnen drukken op de vermeende fabelen van groote zeeslangen, welke men bewerkt nog in de laatste tijden gezien te hebben. Koch heeft dit monster in de maand Maart 1845 op een klein eiland in Alabama, een der Vereenigde Staten van Noord Amerika, ontdekt. Dit veld was eerst sedert kort behouwd geworden, en men had alhier bij het omwerken van den grond, verscheiden groote wervelbeenderen van den dag gebragt, die door de kolonisten, welke daarop geene bijzondere regt sloegen, tot deurdrempels, haardblokken, steunsels onder het hoefijzerend hunner bedden en soortgelijke doeleinden gebruigd waren. Koch, geene vermoeden hebbende van dat gene hij vinden zou, zocht en zocht eindelijk naar een volledig gedeelte van den reusachtigen Saurus, den Harlan Basilosaurus genoemd hebt, hier nu ontdekte Koch, niet verre van de Sintabaque, in het Nederduitsch Slangen-rivier dat ontzettend groote skelet, hetwelk bij, bijna volkomen bewaard, in halfkringvormige ligging, met den kop naar beneden, in eene kalksteenvorming vond. Uit de tanden leidde Koch de verwantschap van dit dier met het geslacht der slangen af, en ook is de plaatsing dier tanden zoo, dat deszelfs buit gemakkelijk in den mond geraken, doch moeijelijk daaruit weder ontsnappen kan. De Hydrarchos bezocht, naar de aardbeddingen te oordeelen, waarin overblijfsels van hem voorkomen, het liefst groote rivieren en zeebogten, waar bij aan de oppervlakte des waters, met boven hetzelve uitstekenden hals en kop, op zijne prooi jagt maakte. Dat hij zulks in deze houding deed, blijkt daaruit, dat hij volgens den bouw van zijnen kop gedwongen was dien in de hoogte te heffen om adem te halen, en dat de sterke wervelbeenderen van den nek en naar evenredigheid klein kop te kennen geven, dat deze houding hem eigen moet geweest zijn. Ook de oogen van het dier zijn hiertoe uitmuntend geschikt; want zij waren niet alleen zeer groot, als metende zij 6 tot 8 duim over kruis, maar stonden ook verre vooruit aan het voorste gedeelte van den kop. De sterke en lange staart diende hem tot riem en roer. De wervelbeenderen van den rug hebben 14 tot 15 duim in lengte en 24 tot 30 in omvang; derzelver zamenstel verschilt van dat van alle andere dieren. Dit is insgelijks het geval met de ribben, die aan derzelver onderinde zeer breed zijn en naar riembladen gelijken.

— Volgens een berigt uit Noorwegen van 21 Augustus, hebben verscheidene visschers, in de wateren van de eilandjes Sartoroë, Loeroë en Posoë bij Bergen een vreeselijke zeeslang gezien. Op het oogenblik dat de stoomboot Bjorgin door de engte van Rognefjord voer, bemerkte Daniel Salomonsen dit monster zoo als hij op zijne vorige talrijke reizen er nimmer een had gezien. Het monster zwom van Rognifjord naar Gronnes Vings-Sheeze ten zuiden van Sunds Pfankoff. Hij ging met de snelheid van een roeiboot met vier riemen voort. Later hoorde de vrouw van Salomonsen in zijn afwezen een buitengewoon gerucht, ging naar het strand om te zien wat het ware en zag toen die slang digt langs de kust voortzwemmen. Op den namiddag van dien eigen dag heeft een jong visscher Abraham Abrahamsen, niet ver van de punt van Lunda zijne netten willende uitzetten, de slang gezien, en is op de vlugt gegaan. Hij heeft van een hoogte op het strand het dier waargenomen. De kop was zoo groot als een schuit en zijn ligchaam lag in het water als of er eenige tonnen in lagen. Zijn huid was bovenop schitterend zwart, van onder met witte strepen, dat zigtbaar werd bij het opsteken van zijn kop met open muil, eenige vademen boven water. Zijne oogen waren zoo groot als een tafelbord en glinsterden zoo kwaadaardig, dat Abraham er niet op kon blijven kijken. Het dier zou volgens gerucht door meerdere personen gezien zijn. Bij den ongeloovige komt toch de bevreemding op, dat als er zulke dieren bestaan, men dan nooit vernemt dat ze hier of daar zijn aangetroffen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 12 October.

De *Pruissische Zeitung* spreekt het berigt tegen door eenige dagbladen gegeven, als zoude Prins Adalbert een morganatisch huwelijk aangaan met de dochter der vermaarde schrijfster Bettina von Arnim.

WURTEMBERG.

STUTTGART, 10 October.

Gisteren overleed alhier de Heer Ostander, die bij een uitmuntend karakter zeer vele kundigheden bezat, en zich onder anderen ook bekend heeft gemaakt door zijn geschrift over de Nederlandsche finantiën. Hij had vroeger in Nederland gewoond, doch was sints jaren reeds herwaarts, zijne geboorteplaats, teruggekeerd, en is de kermeester in de Nederduitsche taal geweest van Prinses Sophia, thans Prinses van Oranje.

HANOVER.

17 October.

Bij Koninklijk Besluit is bekend gemaakt, dat de invoer van Rogge geheel nog zal zijn, doch over een en het zelfde tijdvak, tot ultimo Maart 1847.

FRANKFORT.

19 October.

De graanprijzen zijn hier en in de nabuurige steden eindelijk gedaald en zullen waarschijnlijk nog verder teruggaan. De aardappelen zijn in deze streken goed uitgevallen en matig van prijs.

— Er zouden treurige berigten omtrent den toestand van den Libanon ontvangen zijn, daar meer dan 150 Roomsche kerken verbrand zouden wezen, en de Maroniten te arm wären, om die weder op te bouwen.

ENGELAND.

LONDEN, 19 October.

Men is zeer ongerust in de City, over het lot van het stoomschip Loch Ryan, den 9den van Rotterdam vertrokken, en dat Zondag hier moest aangekomen zijn. Het had aan boord 200 runderen en 100 schapen voor de markt bestemd. Er loopt een gerucht dat het bij Texel zou gestrand zijn, anderen geven voor dat het op de Elbe eene schuilplaats had gezocht; maar daar men geen zeker berigt heeft, vreest men dat schip verloren zal zijn.

— De overzeesche stoomboot Great-Western, voor welke men zeer bekommerd was, is den 20sten September voor New-York verschenen, na den 19den, 20sten en 21sten een der vreeselijkste stormen te hebben doorworsteld, welke immer den Oceaan beroerde. De voortreffelijke hoedanigheden van dit schip hebben verhoed, dat het verging. De Kapitein en het volk hebben door hunnen moed en bedaardheid Opgemerkt. Gedurende het hevigste van den storm, waren de luiken toegenageld, alles was zich op dek bevond, was door de golven weggespoeld; de pompen konden het inloopen water naauwelijks

boozen en de kiel liep ongenschijnlijk vol. De passagiers, ten getale van negentig, waren ondertusschen in de groote kamer bezig met bidden, berustende in den wil der Voorzienigheid. Eindelijk bedaarde de storm, en de deerlijk gehavende, maar nog boven water drijvende stoomboot bereikte New-York. De passagiers hebben onder elkander eene som van 5,000 fr. bijeengebragt, om den Kapitein en den matrozen te worden geschonken, en eene ondersteuds-kas opgerigt voor de familiën, wier huisvaders bij dien vreeselijken storm het leven zouden hebben verloren.

— In de laatste week zijn van hier 46,000 oncen geslagen zilvergeld en 15,000 oncen zilver in baren naar Rotterdam vervoerd; 20,000 oncen geslagen zilvergeld en 126,350 oncen in baren naar Hamburg, en 1,460 oncen zilvergeld naar de Britsche West-Indiën.

— De laatste tijdingen uit Ierland luiden iets minder ongunstig en de vrees voor eenen hongersnood begon af te nemen. Met name in de zuidelijke streken van dat eiland verkreeg men de zekerheid, dat de aardappelziekte op verre na niet zoo groote verwoestingen had aangerigt als men in het eerst gevreesd had. Vele landen waarop men den oogst geheel verneld meende te zijn, hadden integendeel eene goede opbrengst geleverd. Hetzelfde werd uit verschillende streken van Engeland en Schotland gemeld, zoodat men gedurende den geheelen winter te Londen een ruimen toevoer van aardappelen te gemoet zag. De belangstelling in het lot van Ierland, alwaar, nieltegenstaande die gunstiger berigten, de uitzigten op den winter toch duister bleven, verflaauwde intusschen niet. In de zuidelijke en westelijke gedeelten van het eiland zullen groote openbare werken ondernomen worden, waarbij, volgens eene opgave van den *Standard*, 300,000 werklieden bezigheid zouden vinden; en ofschoon deze opgave eenigzins overdreven geacht wordt, vindt men er toch eene geruststelling in dat aan een aantal ongelukkigen, die alleen bij gemis van verdiensten aan gebrek bloot staan, aldaar een middel van bestaan zal worden aangeboden. Verscheiden dagbladen der hoofdstad hebben het denkbeeld gekopperd, om eene nationale inschrijving tot leniging van den nood der Ieren te openen, hetwelk echter geen algemeenen bijval vindt en door de *Times* hoogelijk afgekeurd wordt, vermits dit geen ander gevolg zou hebben dan de hoop der ongelukkigen op te wekken, die zich toch zeker ten slotte deerlijk zouden teleurgesteld zien.

— Men heeft over de Kaap de Goede Hoop berigten van Madagascar ontvangen. Het schip Ariel had zich naar Tamatave begeven, om eene lading vee te bekomen, doch had bij de Hovas dezelfde verbittering gevonden en zij hadden de ontscheping verhinderd, weshalve het schip zich van daar verwijderd en naar de baai van St. Augustina begeven had. Sedert dat de betrekkingen tusschen Madagascar en de eilanden Mauritius en Bourbon zijn afgebroken, hebben de Amerikanen, welke dachten, dat het besluit van Koningin Ranavalo alleen de Franschen en Engelschen betrof, getracht die eilanden van het noodige te voorzien en met de Malgasschen in onderhandeling te treden, doch hebben evenmin verlof tot handelen bekomen. Men gewaagde van eenige Fransche en Engelsche schepen, die in de haven van Tullah, in het eiland Johanna of in de andere havens van de westkust van Madagascar vee wilden innemen, doch de equipage ondervonden daarin moeijelijkheden en konden het niet dan met gevaar en ten gevare van hun leven bewerkstelligen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 October.

Aan al de stoomboot-maatschappijen op de Rhône, tusschen Marseille en Lyon, is bevel gegeven in het geheel niets anders dan granen te vervoeren en onophoudelijk heen en weder te varen. Buitendien is de prijs van het vervoer tot minder dan de helft verlaagd. Op dit oogenblik varen veertig booten tusschen Aries en Lyon, en voeren alle dagen 5 à 600 ton waren de rivier opwaarts.

— Men schrijft van het eiland Oleron, dat er sedert den storm van den 6den October eene zonderlinge gebeurtenis heeft plaats gehad. De nog nieuw aangelegde haven van Dorchet de Saint Georges, is letterlijk van de zee afgescheiden. Een zandbank heeft zich aan den ingang gevormd en houdt drie schepen, welke zich bij den aanvang van den storm in de haven bevonden, ingesloten.

— De uitkomst van den oogst is thans door het algemeen verslag van den Minister van Koophandel en Landbouw bekend geworden; dezelve is grootendeels misluk. Het grootste getal der midden- en westelijke departementen moet voor hunne ingegoede bevolking slechts gebrek voor dezen winter in het verschiet aanbieden, tenzij de regering veladig bijsprong. Er zijn derhalve reeds maatregelen genomen, om den aanleg van wegen en kanalen, en vele andere publieke aanbouwingen met den meesten ijver voort te zetten en buitengewone hulp-inrigtingen voor ouden van dagen en zieken daar te stellen.

— De ontvangsten op den Noorder spoorweg zijn van 3 tot 9 October, (15de week zijner opening) geklommen tot 272,577 francs 2 cent. of 38,939 francs per dag.

— Het *Journal des Debats* verhaalt, dat verscheiden Carlistische uitgewekenen aan de Spaansche grenzen gevat zijn. Volgens hetzelfde blad zou de heer Guizot voor de waardigheid van Grande van Spanje, welke hem met den titel van Hertog van San Antonio (de Hertog van Montpensier heet Antonio) door Koningin Isabella was aangeboden, bedankt hebben.

BELGIE.

BRUSSEL, 20 October.

De Koning, die eenige dagen in Lombardije heeft vertoefd, zou zich, volgens berigten van den 12den uit Milaan, regtstreeks naar Parijs begeven.

— Met leedwezen vernemen wij, dat de kuipersbaas van S. Gillis, alhier, voorleden week 300 werklieden heeft afgedankt, en deze week nog 300 zal bedanken.

— In het district Mecheln heerscht een zware buikloop; in de gemeente Lippelo onder anderen, uit ruim 500 zielen bestaande, waren reeds 109 personen aan die vreeselijke ziekte gestorven. Er zijn geen geneesheeren genoeg om de zieken bij te staan.

ANTWERPEN, 20 October.

Naar wij vernemen, is er sterk spraak van het graven eener vaart van Turnhout naar St.-Job-in-'t-Goor, ten einde de behoeftige klasse in deze Provincie, gedurende den winter, werk te verschaffen.

— Sedert vele jaren heeft men zoo veel leeuwrikken, lijsters en vinken niet gevangen als tegenwoordig. In onze omstreken heeft een enkel persoon 970 leeuwrikken in zijne netten gekregen.

— Er is gemeld geweest, dat de Bey van Tunis het voornemen had te kennen gegeven, eene reis door Frankrijk te doen. Hij is daartoe uitgenoodigd geweest door Lodewijk Philips. Deze tochtjes van Muzelmansche vorsten in Europa kunnen slechts ten voordeele der beschaving strekken, in de landen welke zoo lang van onze vorderingen en denkbeelden niets geweten hebben.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen bij deze ten kennisse van de Patentpligtige Ingezetenen dezer Stad, en wel van diegenen die woonachtig zijn in de Wijken VII en VIII, dat tot de afgifte der ingevulde Patentbladen over den jare 1846 en 1847, ter Secretarie zal gevacceerd worden op Vrijdag den 23sten dezer, morgend van 9 tot 12 uur, en des middags van 5 tot 7 uur.

Leyden, 17 October 1846.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,

PUTTKAMMER.

ASSEN, 15 October. Door Z. Exc. den Minister voor de zaken der Hervormde Eeredienst enz. is, in plaats van den Candidaat J. Doorenbos, tot hulpprediker te Vledder, voor de dienst in de Kolonien der Maatschappij van Weldadigheid, benoemd de Heer J. Wetsels, Candidaat bij het Provinciaal Kerkbestuur van Zeeland, te Meppel.

Ter Algemeene Vergadering der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, den 11den Aug. ll. te Amsterdam gehouden, hield de Hoogleeraar M. H. Bergerman een hoogst lezens- en hartrigingswaardige aanspraak ter aanprijzing van de Staathuishoudkunde, uit welke wij om het hooge gewigt der zaak, om de menige nuttige wenken die er in gegeven worden, ter aanprijzing van de geheele lezing, het volgende korte uittreksel mededeelen:

Ten aanzien van het groot getal bedeelden, volgen wij op Groot-Britannie. Onder de oorzaken is onder anderen de sedert 1815 met toegenomene bevolking, zonder evenredige toeneming van bestaansmiddelen. Bedroevend verschijnsel; want 's armoede, zoo als hier bedoeld wordt — de onmogelijkheid voor den man en vader om in de noodwendige levensbehoeften der zijnen door eigen vlijt, zelfs met den ernstigsten wil en de meeste inspanning van krachten, te voorzien — die armoede wordt te regt een kanker genoemd, die aan 't welbegrepen levensgeluk van den mensch knaagt: zij is tevens een kanker voor de Natie, waartoe die mensch behoort. Het is inmers een waar woord, dat zegt: »zaliger te geven dan te ontvangen," en hoe vele goede zaden die armoede bij den mensch kan verstikken, hoe vele kwade zij bij hem welig kan doen ontkiemen en opschieten, aan hoeveel verzoekingen hare slagtoffers blootgesteld zijn, dat behoef ik u niet te ontvouwen. Uw eigen verstand, uw eigen gevoel zeggen het u. Is die armoede, die met hare trom voor onze gevangenissen werkt, en deze verblijven van zedenbederf en ellende meer dan voltallig houdt.

»Die armoede is niet slechts een kwaad voor hen, die zelve arm zijn, maar ook voor velen van hen, die het niet zijn.

»Een regtmatig genot van dat, wat hij ten gevolge van eigen vlijt of van de spaarzaamheid zijner voorouders verkreeg, wordt den Christen vergald, wanneer hij zich omringd ziet van zoovele Natiegenooten, wien het noodige ontbreekt en wier toestand bij toch met den besten wil onmagtig is, veel te verbeteren. De Egoist is zeker gemakkelijker te paaijen, maar zou hij daarom beklagenswaardig zijn?

»En nu ewijl ik van 't gevaar, waaraan de maatschappelijke inrigtingen, en dus ook het volksbestaan, blootgesteld zijn, als dat getal armen en bedeelden al meer en meer moet toenemen; want daardoor worden gedurig de rangen versterkt van hen, die steenen, dus zij bij een omkeering van die maatschappelijke inrigtingen niets kunnen verliezen, maar hunnen ondragelijken toestand slechts kunnen verbeteren.

»Bij een dieper en dieper verbasterend, 't onvermijdelijk gevolg van toenemende armoede, moet de stemming des armen jegens den vermogende meer en meer vijandig worden. De laatste ziet zich langzamerhand omgeven door wanhopige en verbitterde benijders. Wat is daarvan eindelijk te verwachten? Zou een openbare oorlog van hen, die niets hebben tegen hen, die iets hebben eene onbetwistbare zaak zijn? Waarschijnlijk zouden de bemiddelden overwinnen, maar zelfs de overwinning ware voor hen die het slagveld behielden, hartbrekend.

Verder vraagt de Hoogleeraar: welke middelen tegen dezen invretenden kanker zijn uit te denken, en toont aan hoe de beoefening der Staatshuishoudkunde tot ontdekkingen leidt, wier slotsom geschikt is om de verschillende standen met elkander te bevredigen, door onderwijs in de beginselen die het arbeidsloon regelen, die over kapitaal, rente, werktuigen enz. licht verspreiden, vele noodlottige dwalingen weg te nemen, nieuwe bronnen te openen, ook uit onze tijdelijke welvaart ontleend, aan de hand te geven, om belang en pligt te vereenigen, daar de door haar ontdekte waarheden bestemd zijn om den heilzaamsten invloed op de menschheid uit te oefenen, om de menschen te overtuigen dat het hun belang is in vrede met elkander te leven, en elkander met onbekrompenheid en volgens zuivere edele beginsels te behandelen.

»Van daar ook, dat zij aangemoedigd wordt door alle Gouvernementen, die maar eenigsins hunne roeping verstaan; want orde en wet, veiligheid van personen en goederen zijn haar element, opstand schuwt zij, als zij door het voorwerp harer bespiegeling verheligd wordt.

»Elk Gouvernement dat ter goeder trouw handelt, moet wenschen, de de maatregelen die het op 't gebied der Staatshuishoudkunde neemt, door zoo velen mogelijk op prijs gesteld te zien. De Gouvernementen toch meenen het bijna altijd goed, ook waan zij dwalen; zij moeten het er dus voor houden, dat hunne maatregelen den toets des onderzoeks kunnen doorstaan. Is dit nu zoo, zij zullen ten naasten bij aldus redeneren: »Hoe grooter het aantal van hen die in staat zijn een juist oordeel te vellen, — hoe grooter ook het aantal onzer bondgenooten en hoe grooter bij gevolg de kans, om de openbare meening te winnen; en wat men ook voorwende, die is toch nooit te versmaden." — Zóó zal elk Gouvernement redeneren, zeg ik, dat ter goeder trouw handelt, d. i. zijne belangen met die des Volks vereenzelvigt.

Maar is er dan voorbeeld in de Geschiedenis van Gouvernementen, die niet ter goeder trouw waren? o Ja, hoe vreemd zulks ook schijne, Karel II en Jacob II van Engeland verkochten zich en de Natie, waarover zij Koning waren, aan de Jesuiten en de Franschen.

»De Staatshuishoudkunde heeft de strekking, om ook het laatste slagbek, dat de Volken van elkanden afscheidt, te doen opengaan. De bloei van anderen brengt vermeerdering van eigen bloei te weeg. Door handel en industrie, mits wel begrepen en waarbij elk op zijne wijze eigenaardig ontwikkelt, streeft alles meer en meer naar onderlinge welwillendheid. Dank den vindingrijken zamenschrijken geest, de afstanden worden al kleiner en kleiner, 't vervoer gemakkelijker en goedkooper, de behoeften der Volken aan elkanders voortbrengselen grooter en dringender, vooroordeelen belemmeren de vlijt en den omgang veel minder; volkshaat stelt eindelijk weg.

»En wat zal later 't gevolg zijn van die inenvlechting van belangen tusschen Volken en Volken? De oorlog, die schandelijk voor Christenen, die pest vooral voor kleine, zwakke Natien, die altijd als slagtoffers er afkomen, de oorlog zal daardoor zoo goed als onmogelijk worden, en de staande Legers, — een kwaad in de Maatschappij, al is het den thans nog noodzakelijk, — zij zullen verdwijnen.

ADVERTENTIEN.

LEYDEN, 19 OCTOBER 1846. Heden heeft het voorspoedig van een ZOON, Vrouwe B. L. DE WENDT, Geboren SPEELMAN.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

DE KONINKLIJKE NEDERDUITSCHE TOONEELISTEN VAN ZUID HOLLAND,
Onder Directie der Firma J. H. HOEDT en A. PETERS,
op Maandag 26 October 1846.

Noémie of ***de Twee Zoogzusters;*** Tooneelspel, naar het Fransch van *Dennery* en *Clément*, door B. LAMOT. Gevolgd door ***de Hof-Kleërmaker-Generaal,*** Blijspel naar het Hoogduitsch van *Albini*, door C. J. ROORDA. Beide stukken nooit alhier vertoond.

Aanvang ten ZES uren.

MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST TE LEYDEN.

Ouders of Voogden verlangende met het nieuwe vierde jaars hunne **Kinderen** of **Pupillen** het onderwijs bij de MUZIEK-SCHOOL te doen bijwonen, gelieven zich daartoe aan te melden vóór den 31sten October, liefst des voormiddags tusschen 9 en 12 ure, bij den Commissaris-Secretaris der Maatschappij,
LEEMANS, *Boommarkt.*

Alle Schuldeischers in den Boedel van JOHANNES PETRUS TAVERNE alhier, worden uitgenoodigd om bij te wonen eene **Vergadering**, welke is bepaald op aanstaanden Maandag den 26sten October 1846, des middags ten *half twee* ure, in het Logement *DE ZON*, op de Breedestraat te *Leyden*,
VAN PUTTKAMMER *Advocaat, qq.*

OPROEPING VAN SCHULDEISCHERS.

De Ondergeteekende, *Curator* in het Faillissement van d. BINK, *Winkelier en Slijter in Brood en Stetkel Duinken*, woonende in de Jan Rossensteeg te *Leyden*, roept bij deze, ingevolge bevel van den Edel Achtb. Heer M. J. F. PRINGLE, *Regter-Commissaris* in genoemd Faillissement, alle bekende en onbekende Schuldeischers, de bevoorregte, Pand- en Hypotheek hebbende daaronder begrepen, op, om in Persoon of bij Gemagtigde van behoorlijk geregistreerde volmagt voorzien, te verschijnen ter Vergader-Kamer der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, op het Raadhuis aldaar, op Woensdag den 4den November, des voormiddags ten 11 ure, ten einde over te gaan tot de Verificatie hunner Schuldvorderingen, na vooraf Franco aan den Ondergeteekende hunne geschreven Titels te hebben ingezonden.

Leyden, 22 *October* 1846.

De Curator voornoemd,
H. REIJERS.

Tegen ten onderpandstelling van onbezwaarde ongebouwde Eigendommen, wordt tegen 4 pCt. **ter Leen** ***aangeboden***

ƒ 5,000.

Nadere informatiën te bekomen bij den Advocaat VAN PUTTKAMMER.

De geannonceerde **PUBLIEKE VERKOOPING** op morgen Zaturdag den 24sten October 1846, van het HUIS EN ERF, staande en gelegen te *Leyden* op de Hoogevest, Wijk III No. 458, **zal geen voortgang hebben.**

OPENBARE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 24sten October 1846, des avonds ten 6 ure van onderscheidene HUIZEN EN ERVEN, gelegen binnen gemelde Stad, in het breede bij biljetten omschreven.

Te bezigtigen daags vóór en op den Verkoopdag, terwijl inmiddels nadere informatiën te bekomen zijn, ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden*.

VRIJWILLIGE OPENBARE VERKOOPING,

op Zaturdag den 31sten October 1846, des avonds ten 7 ure, in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, bij Opbod en Afslag, van een recht, sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERF, staande en gelegen te *Leyden*, aan de westzijde van de Vliet, tusschen het Steenschuur en de Bakkersteeg, uitgang hebbende in zekere gemeene Poort daarnevens gelegen, Wijk I No. 531, Kadastraal Sectie F No. 592. Het gemelde Huis kan op den dag der Verkooping bezigtigd worden des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 3 ure.

Nadere informatiën te bekomen bij den Hoog Wel Geboren Heer Jhr. M. VAN PUTTKAMMER, *Advocaat*, en den Notaris A. WINSTROOM, beide te *Leyden*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 21 OCTOBER.

			Laagst koers	Hoogst koers	Gebleven
NEDERLAND, Werkelijke Schuld.	à 2½	pCt.	59	59⅛	59⅛
Dito dito	» 3	»	71⅛	71⅛	71⅛
Dito dito	» 4	»	92⅞	93	
O. I. Leening	» 4	»	92⅛		
Amortisatie Syndicaat	» 4½	»	87½	87⅝	
Dito dito	» 3½	»			
Handel-Maatschappij	» 4½	»	174½		
Haarlemmermeer	» 5	»			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½	»	108		
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	»	»			
BELGIE, Certificaten	» 4½	»			
Dito Dito	» 2½	»			
Dito. bij ROTHSCHILD	» 2½	»			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 ₤	» 5	»	20⅛		
Dito bij dito, onbep. stukken	» 5	»	19	19⅛	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	32⅜	33⅛	33⅛
Coupons Ardoins	»	»	19⅛	19⅜	
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	44½	45⅛	45⅛
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	105		
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»			
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	96⅛	96⅞	
Dito bij HOPE	» 4	»	88⅜		
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	87⅞		
Certificaten te Hamburg	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»	68⅛		
Certificaten van dito	» 6	»	70		
POLEN, Certificaten	»	»			
Dito Aandeelen met Loting	ƒ 300	*f*			
Dito dito	» 500	»			
PRUISSEN, Loten van 50 R.	»	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5	pCt.	102⅝		
Idem	» 4	»			
Oblig. Metalliek	» 5	»	106⅝		
Idem	» 2½	»			
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500	*f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250	*f*			
NAPELS, Certif. bij Lami en Bouw.	à 5	pCt.			
BRABANT 1843	» 5	»	66¼		
AMERIKA	» 6	»			
Dito Bankactiën	» 5	»			
MEXICO	» 5	»	22⅛	23⅛	22⅞
VENEZUELA	» 2	»			

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.